

нено-тъкачна фабрика въ с. Фердинандово (тогава Дерменъ-дере), Пловдивско; къмъ 1855—1860 г. въ Самоковъ е имало стъкларска фабрика, а къмъ 1870 г. пакъ тамъ е имало фабрика за кибритъ; въ 1873 год. въ Карлово се открива текстилната фабрика на Ив. Грозевъ и пр.

Следъ освобождението на България първитъ години, при разнебитеното стопанско положение на новата държава, не сж били благоприятни за зараждане и развитие на индустриални инициативи. Идеята за създаване на мѣстна промишленостъ се поражда следъ време не между самитъ стопански дейци, а по-скоро между общественицитъ и стопановедитъ. Презъ 1883 г. народниятъ представител Д. Бошнаковъ внася по своя инициатива въ Народното събрание законопроектъ „за развитие на народната промишленостъ“, който бива приетъ отъ събраниято и става законъ, безъ обаче да упражни нѣкакво въздействие върху стопанския животъ на страната. По-късно въ редъ студии Ив. Евст. Гешевъ развива мисълта за нуждата отъ мѣстна индустрия и за мѣрките, съ които може да се създаде и запази такава.

Отъ 1895 год. вече имаме едно последователно индустриално законодателство въ България, което изразява доста ясно интереса и грижитъ на държавата къмъ мѣстната промишленостъ. Презъ поменатата година бѣ прокаранъ първиятъ „законъ за насърчение на мѣстната индустрия“ (Ив. Евст. Гешевъ); въ 1905 год. той бива замѣненъ отъ „законъ за насърчение на мѣстната промишленостъ и търговия“ (Д-ръ Н. Геннадиевъ); презъ 1909 год. се прокара другъ „законъ за насърчение на мѣстната индустрия“ (А. Ляпчевъ), замѣненъ презъ 1928 г. съ последния „законъ за насърчение на мѣстната индустрия“ (Цв. Бобошевски), и найсетне отъ 1936 год. имаме сегашния „законъ за индустрията“, който се различава отъ по-предишнитъ закони съ това, че поставя на първо мѣсто не насърчението, а регламентирането на мѣстната индустрия.

Какви задачи може да си постави индустриалната политика на държавата?

1. Да подтикне инициативитъ и капиталитъ къмъ създаване индустриални предприятия, като обезпечи условия за подобро рентиране на тия капитали, специално като запази мѣстния пазаръ за мѣстнитъ производители.

2. Да запази създадената индустрия.

3. Да я подтикне къмъ рационализиране

и усъвършенствуване, успоредно съ техническия напредъкъ.

Въ даденъ моментъ държавата, преценявайки нуждитъ на страната, възможности-тъ да вирѣятъ нормално предприятията, както и целесъобразността на дадени индустриални производства за нашитъ условия, може да постави като задача на индустриалната политика и спирането на нови инициативи, на безразборно и неоправдано създаване на нови предприятия.

Четири десетилѣтия, съ посоченитъ четири закона за насърчение на мѣстната индустрия, българската държава се е грижила да създаде благоприятни условия за промишлена дейностъ, да обезпечи рентабилността на мѣстнитъ индустриални предприятия и да ги запази отъ конкуренцията на чуждитъ индустрии. Значителна роля за закрила на мѣстното производство е играла и вносната митнишка тарифа, особено тая отъ 1922 год. насамъ. България, съ своето 6-милионно население, което въ по-голѣмата си частъ е съ слаба покупателна сила и съ крайно ограничена консумация на редъ блага, не представлява още напълно благоприятна почва за разрастването на една голѣма индустрия, съ едри предприятия отъ европейски мащабъ. Още нѣма и голѣми мѣстни капитали за създаването на такива предприятия. Нарастването на населението, обаче, презъ 60-тѣ години следъ освобождението, отъ 3.5 милиона на 6 милиона, невъзможността на земедѣлието при неговата екстензивностъ да поеме приръста и да обезпечи препитанието му, налагатъ една стопанска диференциация, създаване на нови стопански дейности, въ които излишната работна ржка ще намѣри приложение на труда си. Така индустрията, дори и въ дребния си видъ, въ който е, и приспособена да работи само за задоволяване на още недостатъчно увеличенитъ нужди на мѣстния пазаръ, се явява като една национална необходимостъ. У насъ чрезъ индустрията се образува постепенно едно квалифицирано работничество. Това е единъ процесъ, който трае и ще продължава успоредно съ бждашето нарастване на населението, тъй че значението на индустрията въ това отношение не трѣбва да се мѣри само съ огледъ на постигнатото до сега, а съ огледъ на тоя траенъ процесъ на поглѣщане на работната ржка, за която въ село не може да се намѣри вече препитание.

Развитието на индустрията въ България се наблюдава както отъ Главната дирекция на статистиката, тъй и отъ отдѣленieto за индустрия при Министерството на